

بازپروری بزهکاران

در حکومت امام علی (ع)

www.ketabonline.ir

مؤلف:
حمید باوی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه: باوی، حمید، ۱۳۴۹ -

عنوان و نام پدیدآور: بازپروری بزهکاران در حکومت امام علی (ع) / مؤلف حمید باوی

مشخصات نشر: اهواز: پژوهندگان راه دانش، ۱۳۹۷

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۵-۳۰۷-۴

موضوع: علی بن ابی طالب (ع) ، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق - دیدگاه درباره بزهکاران و مجرمین

موضوع: Ali ibn Abi-talib, Imam I -- Views on criminals

موضوع: علی بن ابی طالب (ع) ، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق - دیدگاه درباره مجازات

موضوع: Ali ibn Abi-talib, Imam I -- Views on punishment

موضوع: بزهکاران و مجرمین - توانبخشی

موضوع: بزهکاران و مجرمین -- ایران - توانبخشی

موضوع: بزهکاران و مجرمین -- ایران -- حقوق مدنی

موضوع: مجازات - ایران

موضوع: مجازات -- جنبه‌های مذهبی - اسلام

موضوع: مجازات - ایران

رده بندی کتب: ۱۳۹ ب۴/۳۸۱/۰۹

شماره کتابخانه ملی: ۵۱۸۸۹۵۶

موضوع: Criminals -- Rehabilitation

موضوع: Criminals -- Iran -- Rehabilitation

موضوع: Criminals -- Civil rights -- Iran

موضوع: Punishment -- Iran

موضوع: Punishment -- Religious aspects -- Islam

موضوع: Punishment -- Iran

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۵۱۵

انتشارات پژوهندگان راه دانش

ناشر: پژوهندگان راه دانش

شماره نشر: ۱۳۱۹

نام کتاب: بازپروری بزهکاران در حکومت امام علی (ع)

مؤلف: حمید باوی

تیراژ: ۱۰۰۰

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۷

چاپ: ترنگ

صفحه آرایشی: پژوهندگان

سایز: وزیری

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۵-۳۰۷-۴

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

www.ketab.org.ir

حق چاپ و نشر محفوظ است.

طبق قانون حقوق نویسندگان و مصنفان هرگونه کپی برداری به هر روش پیگرد قانونی دارد.

تهران: خیابان ۱۶ آذر شمالی، ساختمان بعثت، طبقه سوم ۶۶۱۲۰۵۵۴ - ۹۱۲۸۸۸۸۴۹۶۹

اهواز: خیابان نادری شرقی، نبش خیابان گرمی خراط ۳۲۲۱۹۲۰۲ - ۳۲۲۰۲۸۰۲ - ۹۱۶۱۱۸۵۱۱۸

فهرست

۹	مقدمه
۱۱	فصل اول: مباحث نظری
۱۳	گفتار نخست: بازپروری بزهکاران، ماهیت و راهبردها
۱۳	بازپروری
۱۳	تعریف اسوی بازپروری
۱۳	تعریف اصطلاحی بازپروری
۱۴	انواع برنامه‌های بازپروری
۱۵	هنجارمند شدن بازپروری عادلانه در اسناد بین‌المللی
۱۷	انعکاس بازپروری در حقوق ایران
۱۸	ارتباط بازپروری با مفاهیم دیگر
۲۰	بسترهای لازم جهت کارآمدی اصلاح
۲۰	اختیاری شدن اصلاح
۲۱	توجه به زیر بناهای اجتماعی و اقتصادی
۲۱	توجه به بزه دیدگان
۲۱	توجه عالمانه به شخصیت انسانی مجرم
۲۲	گفتار دوم: راهبردها و روش‌های بازپروری بزهکاران
۲۲	بزهکاری
۲۲	تعریف بزهکاری
۲۳	تعریف بزه در رویکردهای مختلف
۲۴	بازپروری بزهکاران از طریق مجازات کردن
۲۵	رویکرد جامعه‌شناختی
۲۵	رویکرد جرم‌شناسی
۲۶	انواع بزه‌های معمول
۲۶	طبقه‌بندی بزهکاری

- ۲۷..... بزهکاران روان رنجور.....
- ۲۷..... بزهکاران دارای اختلالات منش و بزهکاران جامعه‌ستیز ذاتی.....
- ۲۷..... بزهکاران روان پریش و یا مبتلا به نقایص عقلی.....
- ۲۸..... رویکردها در مورد علل بزهکاری.....
- ۲۸..... رویکرد شکل ظاهری.....
- ۲۹..... رویکرد ساختار زیستی.....
- ۳۰..... رویکرد روان‌شناختی.....
- ۳۱..... رویکرد وضعیت اقتصادی.....
- ۳۱..... رویکرد کنترل اجتماعی.....
- ۳۲..... رویکرد بین‌فرهنگی.....
- ۳۴..... رویکرد بی‌مسئولیتی.....
- ۳۵..... پیشگیری: بزهکاری.....
- ۳۵..... سطح اول: (پیشگیری اولیه) ایجاد یک محیط سالم.....
- ۳۶..... سطح دوم: (پیشگیری ثانویه) کاهش عوامل خطرزا.....
- ۳۶..... سطح سوم: پیشگیری ثالثیه درون موقعیت خطر.....
- ۳۷..... استراتژی‌های پیشگیری از بزهکاری.....
- ۳۷..... استراتژی‌های خانواده‌گرا.....
- ۳۷..... استراتژی جامعه‌گرا.....
- ۳۸..... استراتژی‌های پایشی.....
- ۳۹..... فصل دوم: واکاوی سیره حکومتی امیرالمؤمنین «امام علی علیه السلام».....
- ۴۲..... تعریف سیره.....
- ۴۳..... سیره در روایات.....
- ۴۴..... سیره در نزد مورخان.....
- ۴۵..... منابع سیره‌شناسی.....
- ۴۵..... واکاوی سیره حکومتی امیر المومنان امام علی (ع).....
- ۵۰..... قانون‌گرایی.....

فصل سوم: ماهیت و راهبردهای بازپروری برگرفته از آموزه‌های امیرالمومنین (ع)

۵۱
۵۳ توبه در آموزه‌های امام علی (ع).....
۵۵ تأثیر توبه بر قوانین کیفری.....
۵۷ فلسفه مجازات از دیدگاه امیرالمؤمنین علی (ع).....
۵۹ راهبردهای بازپروری بزهکاران مبتنی بر تجارب بشری.....
۵۹ استفاد از زندان به عنوان مجازات اصلاحی.....
۶۰ بهره‌گیری از تدابیر و اقدامات تأمینی و تربیتی.....
۶۲ آزادی مشروط.....
۶۴ تعلیق ساده تعلیق مراقبتی.....
۶۶ تدارک و پیش‌بینی راهبردهای اصلاحی و تربیتی و ترغیب مجرمان به انجام آن‌ها.....
۶۶
۶۶ مقررات غیرکیفری ناظر بر بازپروری بزهکاران.....
۶۹ اصل فردی کردن مجازات‌ها در حکم امام علی (ع).....
۷۰ در اجرای حد بر زن حامله.....
۷۲ مجرم در آموزه‌های امام علی (ع).....
۷۴ نوع جرم و روش برخورد با مجرم.....
۷۶ اهداف مجازات‌ها در سیره امام علی علیه‌السلام.....
۷۶ اجرای عدالت.....
۷۷ اصلاح درونی مجرمان.....
۷۹ تأثیر اندیشه‌های امیرالمومنین (ع) بر قانون‌گذار ایران در بازپروری بزهکاران.....
۷۹ قانون اساسی.....
۸۳ قوانین جزایی عادی.....
۸۵ تأثیر جرم‌شناسی بازپروری بر حقوق کیفری ایران.....
۸۷ پیشگیری از جرم در قانون برنامه پنجم توسعه.....
۸۹ سخن پایانی.....
۹۳ منابع.....

بزهکاری یک پدیده بسیار پیچیده اجتماعی است که در محیط‌های اجتماعی مختلف به شکل‌های متفاوتی دیده می‌شود. تعریف بزه و رفتار بزهکارانه در هر جامعه‌ای توسط قوانین حقوقی و هنجارهای اجتماعی آن جامعه مشخص می‌شود. اگر چه در بیشتر جوامع، بزه به عنوان رفتاری قابل تنبیه از طرف قانون تعریف شده است، اما صرفاً در تبیین آن، مفهومی حقیقی مسئله کافی نیست. بزهکاری به معنای تعدادی متغیر از اعمال ارتكابی علیه احکام قانونی که می‌تواند ماهیت‌های مختلفی داشته باشد، وجه مشترک تمام جوامع انسانی است. بزه‌های ارتكابی می‌یابد و مرتکب وارد فرایند کیفری رسمی می‌شود، دگرگونی‌های عملی در سطوح مختلف روابط فردی و اجتماعی مرتکب حادث می‌شود و الزاماتی پیرامون این وضعیت جدید بوجود می‌آید که پاسخ‌دهی مطلوب به آن‌ها، مستلزم برنامه‌ریزی دقیق در تمامی سطوح است. اصلاح مجرمان از جمله رویکردها و سیاست‌های مهم مورد بحث جرم‌شناسان در یکی دو قرن اخیر است. مطالعه‌ی اندیشه‌های بشری حکایت از قدمتی و دیرینگی ایده‌ی اصلاح مجرمان دارد، به گونه‌ای که در آراء فیلسوفان شهیر یونان مانند افلاطون و ارسطو و آنچه از جوامع باستان گزارش شده است، نیز این مهم دیده می‌شود (کولمن، ۱۳۷۶، صص ۲۹-۲۷).

در طول تاریخ بشر همواره رویکردهای مختلفی نسبت به بازپروری و اصلاح بزهکار وجود داشته است؛ و در هر دوره به تبع تحولات علمی-سیاسی و فرهنگی به کارکرد خاصی از مجازات توجه بیشتری است. لذا ماهیت و ویژگی‌های بازپروری بزهکاران در سیره حکومتی امیرالمومنین علیه‌السلام براساس حرمت دینی بوده است و هدف از بازپروری بزهکاران در سیره حکومتی امام علی علیه‌السلام توبه مجرم از گناه اجرای عدالت، تهذیب و تطهیر مجرم و پیشگیری از جرم می‌باشد.

در این زمینه امام علی علیه‌السلام می‌فرماید: مردم برای اصلاح دنیا چیزی از دین را ترک نمی‌گویند جز آنکه خدا آنان را به چیزی زیان‌بارتر دچار خواهد ساخت. با توجه

۱۰. بازپروری بزهکاران در حکومت امام علی (ع)

به این سخن امام این نکته را به خوبی روشن می‌سازد که رویکردها و برنامه‌ها و روش‌های پیشگیری از جرم که با هدف اصلاح امور دنیایی مردم انجام می‌شود، با قواعد دینی مغایر باشد؛ خود سبب تیره‌روزی و بدبختی بیش‌تر آنها خواهد شد. بر اثر رعایت همین قاعده است که امام علی (ع) از مصلحت‌گزینی نامشروع و غلبه بر وضعیت‌های نا به سامان چشم می‌پوشد و عدالت را فدای مصلحت نمی‌کند. از همین رو با توجه به اسلامی بودن کشورمان اندیشه‌های باز پروری بزهکاران در سیره حکومتی امیرالمؤمنان تأثیر مستقیمی بر بند ۵ از اصل ۱۵۶ قانون اساسی مبتنی بر بازپروری بزهکاران دارد

www.ketab.ir